

Een onverwoestbaar klimmershart...

Het zal iedere avontuurlijke klimmer wel eens overkomen zijn: een handgreep of een voetsteun die afbreekt. Maar wat als beide handgrepen tegelijkertijd uitbreken? En er onder je een breed plateau is? En je laatste zekering 3m onder je zit? Hier het verhaal van een klimongeval met goede afloop. Of: hoeveel ongeluk én geluk kun je samen hebben.

JUST A PERFECT DAY

Zondag 19 augustus 2018 staat voor de rest van mijn leven in mijn geheugen gegrift.

Een prachtige dag met perfect klimweer in het schitterende kader van de Blaueishütte in de Berchtesgadener Alpen in Duitsland.

Ik ben onderweg met twee Duitse klimpartners, Sabrina & Felix, die ik wil laten proeven van multipitchen in alpien terrein. Ik kies voor de "Schärtenspitze Westgrat" (V+/ IV(AO) uit 1924, 350 meter en acht touwlengtes lang). Eenvoudig en echt alpien, met schaarse behaking van zeer divers allooi. Mijn ruime ervaring in avontuurlijk terrein moet mij daar vlotjes doorheen loodsen.

De dag voordien hadden we een route van drie touwlengtes gedaan om wat in te klimmen en nog eens enkele basistechnieken te herhalen. In de namiddag had ik de inklim van de Westgrat reeds verkend en kon ik de twee eerste touwlengtes spotten. De rest zou wel loslopen in dat niveau. Goesting!

BRUTE PECH

Ik klim uiteraard alles voor gezien de beperkte buitenklimervaring van mijn klimpartners die ik in de klimzalen van Berlijn heb leren kennen. Alles verloopt vlot, hoewel ik in de derde touwlengte te ver een richel volg en uit de route zit. Maar na een geïmproviseerde relais komen we uiteindelijk terug in de originele route.

Vijfde touwlengte. Ik twijfel. Zie geen haken, maar dat is niet verwonderlijk. Ofwel ga ik links over een brede richel zonder te weten wat ik om de hoek zal vinden en met gegarandeerde touwrijving. Ofwel ga ik schuin omhoog in een hoekversnijding over moeilijk af te zekeren maar compacte rots, met halverwege twee uitstekende rotsblokken die er als uitnodigende handgrepen uit zien.

Ik kies de laatste optie. Van daar kan ik ook beter het verdere routeverloop op de graat bekijken.

Eerste tussenzekering na het relais: een lint rond een groot blok. Tweede tussenzekering: een micronut in een kleine barst, maar wel één die voelt als beton. Nu een drietal meter doorgaan tot de twee handgrepen en daarna gemakkelijk terrein. Eenvoudige maar heerlijke klimbewegingen op wrijving.

De twee uitstekende blokken voelen solide aan. Ik pak ze vast, lanceer me en hop... damn... fuck... Ze breken beide tegelijkertijd uit. Nog geen seconde later: een enorme impact. Ik ben op een plateau gevallen, ongeveer zeven meter lager. Snakken naar adem! Alle lucht uit mijn longen geperst. Even bekomen. Dit voelt niet goed. Vanalles gebroken. Zeker ribben, linkervoet ook. Misschien nog meer. Even mezelf scannen. Ja, ik kan mijn tenen bewegen. Oef, gelukkig, ik ben niet verlamd.

En dan meteen mijn klimpartners checken. Sabrina had mijn val gezien en had zich schrap gezet om de schok op te vangen... maar er gebeurde niets. Het touw kwam niet strak te staan. Ze roept naar mij. Ik stel haar gerust. "I am OK. Some bones broken but OK. Are you safe? Are you ok?" Bevestiging.

Dan roep ik: "Call 112", want ik kan mijn GSM niet zonder pijn uit mijn broekzak halen.

"There is no connection."

Damn, geen netwerk. En dat in het mekka van de Duitse Alpen. Sabrina, Felix: blijven proberen!

SCHULDGEVOEL, ZWAAIEN EN ROEPEN

Wachten, checken, ik verschuif een klein beetje zodat ik in een kommetje kom te zitten dat zelfs comfortabel aanvoelt, zeker omdat mijn rugzak met daarin mijn camelbak voor een zachte ruggesteun zorgt.

Nog eens grondig mijn lijf scannen: Voet en borstkas niet ok. Hoofd en armen ongeschonden. Oef.

"Still no connection?"

"Nope."

Intussen bekruipt mij een schuldgevoel. Ik blijf maar herhalen naar mijn klimpartners: "So sorry. I should have led you safely to the top."

Plots passeert Sabrina langs mij. Ze heeft op eigen houtje de enkele meters omhoog geklauterd van haar relais tot op mijn plateau.

Zij heeft wél een oude slaghaak opgemerkt aan de richel. Ze maakt zich daaraan vast. Ik dubbelcheck mondeling, want kan mij niet draaien in haar richting. Mastworp OK?

Een geluk dat zij wél enige ervaring in het naklimmen heeft door vroeger mee te gaan met cordées in Ierland.

Dan zekert zij Felix die ook naar het nieuwe relais komt vlak bij mij. Zonder netwerk kunnen we alleen proberen de aandacht te trekken van de vele wandelaars die een honderdtal meter onder ons passeren. Zwaaien, roepen, blijven checken of er toch geen streepje netwerk verschijnt...

Ik vraag aan Sabrina om enkele pijnstillers uit mijn rugzak te nemen, alsook het nooddeken, want ook al is het een mooie dag, we zitten nog steeds in de schaduw.

Uiteindelijk, bijna twee uur na mijn val, kan Sabrina met luid geroep communiceren met een wandelaar die wél ontvangst heeft en die het noodnummer belt.

Nog geen tien minuten later hoor ik het verlossende geluid van een naderende helikopter. Het wordt tijd, want ik begin meer pijn te krijgen en voel me ook wat in shock.

PROFESSIONEEL REDDINGSTEAM

Een bergredder, het is de huttenwacht zelf, en een arts worden via de winch naar beneden gelaten tot bij mij voor een eerste controle. Al snel blijkt dat ik niet getransporteerd kan worden aan de kabel, maar dat een draagberrie noodzakelijk is. De bergredder vertrekt terug naar beneden, samen met Sabrina, en komt terug met een opblaasbare berrie.

Dan volgt het pijnlijkste moment: de wijziging van mijn positie van zittend naar liggend.

Door mijn gewicht dreigt de berrie naar beneden te schuiven over het licht aflopend plateau. De bergredder boort meteen met een verbazingwekkende snelheid en efficiëntie een bijkomende relais, waaraan mijn bedje wordt gefixeerd.

Ik ben opgelucht en heb het gevoel in de best mogelijke handen te zijn.

Ik word samen met de arts aan de kabel vastgeklipd diep onder de heli. Het vertrek is zo dynamisch dat de draagberrie en mijn hoofd tegen de rotsen gesmakt worden, tot grote ontsteltenis van de meevliegende arts. Gelukkig heb ik mijn helm nog aan en is het maar een mineur incidentje in vergelijking met de rest.

Omdat de berrie geweldig begint te tolleren besluit ik mijn ogen dicht te doen. Ik moet nu ook niet nog eens mijn maag op de proef stellen. Aan de hut word ik netjes neergezet en verlegd op een vaste berrie. Ze schuiven mij onder de helikopter tot mijn bovenlichaam ineens binnenin zit, mijn benen hangen buiten.

HET VERDICT

Een kwartiertje later arriveren we in Klinikum Traunstein. Na een kort verhoor door een politieagent die wil weten of er kwaad opzet is, word ik binnengerold en omringd door een schare van wel 10 personen. Een jonge arts neemt het woord, stelt een spervuur aan vragen terwijl de anderen hun taken volbrengen en ik zonder het te beseffen ineens vol met buizen en baxters zit.

Na röntgenfoto's en een scan komt het verdict: gebarsten linker hiel, verbrijzelde kop van mijn rechter scheenbeen, gebroken borstbeen, ribfracturen, drie gebroken ruggenwervels, waarvan één totaal verbrijzeld met acuut gevaar voor het ruggenmerg.

Oeps, dat is even slikken.

Voor de zondagsploeg is het meteen alle hens aan dek voor een eerste spoedoperatie om de ruggengraat ter hoogte van de verbrijzelde wervel te stabiliseren.

Vijf uren later ontwaak ik helemaal groggy in de afdeling intensieve zorgen. Mijn eerste succesvolle operatie is achter de rug en uit de eerste testen blijkt dat er geen verlamingsverschijnselen zijn. Een pak van mijn hart.

In de week die daarop volgt onderga ik nog drie ingrepen onder volledige narcose: de plaatsing van een prothese ter vervanging van ruggenwervel L5, de fixering van mijn hiel met drie titaniumvijzen en het herstel van mijn scheenbeen met een titanium plaat en een vijftal vijzen. Full metal jacket!

In de loop van die week gaat mijn fysieke toestand er gestaag op achteruit, eten lukt niet meer en ik raak zo verzwakt dat zelfs praten te vermoeiend is, laat staan het beantwoorden van de vele mails en SMS'en van het thuisfront. Een paar bloedtransfusies brengen soelaas.

In het begin wil ik niemand zien of horen, omdat ik 100% van mijn energie nodig heb voor mijn eigen overleving. Gelukkig kan ik op mijn klimmaat Arne rekenen om mijn dagelijkse evolutie te communiceren naar mijn familie en vrienden. En na een paar dagen komen eerst Sofie en daarna Sara helemaal naar Traunstein om mij met alle geduld, zachtheid en vriendschap bij te staan.

HOEVEEL GELUK KUN JE HEBBEN ?

Geleidelijk komt ook het besef hoeveel geluk ik in dit ongeval wel gehad heb:

- Ik moet een bijzondere engelbewaarder hebben die ervoor gezorgd heeft dat ik niet op mijn rug of hoofd ben terecht gekomen, maar op mijn onderste ledematen die dan misschien wel gebroken zijn, maar vooral een stuk van de schok hebben opgevangen.
- Had ik inwendige bloedingen gehad, dan waren de twee uren wachttijd wellicht fataal geweest.
- Mijn medeklimmers hebben het hoofd erg koel gehouden en accuraat gereageerd.
- Ik werd overgebracht naar de best mogelijke kliniek, gespecialiseerd in bergongevallen en met één van de beste rugchirurgen van Zuid-Duitsland.
- En tenslotte heb ik het geluk fantastische vrienden te hebben. Zonder hun enorme steun zou ik niet staan waar ik nu reeds ben. Hun hulp, woorden en energie hebben mijn genezingsproces enorm ondersteund. Ik ben hen ongelooflijk dankbaar!

DE LANGE WEG TERUG

Na 2 weken in Traunstein word ik na een eindeloze rit in een ambulance overgebracht naar revalidatiecentrum CTR in Brussel, waar ik nog 2 maanden verblijf. Daar start een intensieve revalidatietherapie die nu, 7 maanden na mijn ongeval, nog steeds verder gaat, zij het op een lager pitje. De kinesist Tim die me de hele tijd begeleidt in de CTR, is bovendien zelf een gepassioneerde klimmer. Toeval bestaat niet. Binnen enkele maanden moet nog wat metaal verwijderd worden.

KLIMMERSHART

Mijn lijf heeft zware klappen gekregen, maar mijn klimmershart is onaangeroerd. Mijn hele revalidatie is gekenmerkt door een sterke drive om terug de bergen in te gaan, terug met mijn vrienden te klimmen, terug avonturen te beleven. Dit, samen met een doorgedreven revalidatietraining, zorgt ervoor dat mijn herstel uitstekend verloopt. Het moeilijkste is mij inhouden en doseren.

In januari, amper 5 maanden na mijn ongeval, ga ik voor de eerste keer opnieuw klimmen met Arne in Yvoir op bergschoenen in de sneeuw! Het voelt meteen alsof het klimmen nooit is weggeweest en doet mijn goesting alleen maar groter worden.

Eind maart volgt dan de kers op de taart: 4 dagen conglomeraat-klimmen in Montserrat (Spanje), omringd door 7 van mijn dierbaarste klimmaten. Ruben stelt de hele vierdaagse in het teken van mij en klimt alle eenvoudige routes voor die ik heb uitgestippeld. Op de laatste dag kan ik het niet laten en klim ik zelf vier simpele touwlengtes voor. Ik voel me gemotiveerder dan ooit. Toch zegt mijn lijf mij dat ik nog een jaar geduld moet oefenen tot ik maximaal gerevalideerd ben en hopelijk weer min of meer op het niveau kan klimmen als voorheen.

WELKE LESSEN HEB IK ER UIT GELEERD?

De reden waarom ik dit artikel wou schrijven, is om mijn ervaringen en conclusies te delen met mijn medeklimmers. Het is een persoonlijk verhaal, maar er zijn aandachtspunten die voor iedereen nuttig kunnen zijn.

1. Onderschat nooit een alpiene route, hoe eenvoudig ook.

Ik blijf met het gevoel zitten dat ik misschien wat te lichtvoetig door de route ben gegaan. Ik heb een oude slaghaak op een cruciale plaats niet gezien, en oude mephaken tonen altijd de juiste weg. Een oude route is dikwijls grillig en onduidelijk en kan best volgens oude principes beklommen worden, t.t.z. de zwakheden van het terrein volgen. De hoekversnijding waar ik gevallen ben, was niet de weg van de eerstbeklimmers.

2. Steek tijd in een grondige voorbereiding.

Mijn voorbereiding was OK, maar had beter gekund. Ik had een oude routebeschrijving en een tekeningetje. Achteraf heb ik betere beschrijvingen met foto gevonden. Kortom, een klassieke route van eenvoudig niveau vraagt een even degelijke en minutieuze voorbereiding als complexere, moeilijkere en langere routes.

3. Pas je routekeuze aan in functie van je klimpartners.

Ik heb een klassieke semi-tradroute gekozen waar ik zelf veel goesting in had, zonder erbij stil te staan dat, als er iets misloopt, mijn klimpartners geblokkeerd zouden zijn. Misschien had ik beter een kortere en beter behaakte route gekozen als eerste kennismaking.

4. Verwittig altijd de huttenwacht over je dagplanning.

Omdat het verschrikkelijk druk was in de hut, heb ik dat niet gedaan. Had ik onze route wél aan de huttenwacht meegedeeld, dan was ik veel sneller geëvacueerd geweest. Nu was het niet zo cruciaal omdat ik geen inwendige bloedingen had, maar meestal is snelheid in deze omstandigheden letterlijk van levensbelang. ▲

Aan iedereen: klim gretig maar voorzichtig!

Koen Dooms (1957), is instructeur B Rotsklimmen en een ervaren rotsklimmer; hij begeleidde voor KBF en zijn club reeds vele stages.*

FOTOS

1. Een mooie opwarmroute de dag voor het ongeval.
2. De laatste foto voor het ongeval
3. In de schaduw deed het nooddeken goed dienst
4. Na 2 lange uren komt de heli copter er eindelijk aan
5. Een heel professioneel reddingsteam dient de eerste zorgen toe en beveiligd de plaats van ongeval.
6. Voor de eerste keer terug rechtop staan in revalidatiecentrum CTR 7 en 8. Na 7 maanden terug klimmen in Montserrat.

KLIMBERGSPORTONGEVALLLEN.EU

(zie KBF-magazine uitgave 2019 – 2 – pagina 10-11)

www.klimbergsportongevallen.eu is het online meldpunt voor ongevallen en incidenten in de klim- en bergsport.

Heb je zelf een klim- of bergsportongeval gehad of was je getuige hiervan? Registreer dan jouw ervaring, zodat anderen ervan kunnen leren. Het invullen neemt slechts enkele minuten in beslag.